

Activitatea Avocatului Copilului de la înființare și până în prezent

Urmare primirii mai multor petiții referitoare la activitatea Avocatului Copilului, prezentăm o situație sintetică a departamentului de specialitate.

Prin Legea nr. 9/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, instituția Avocatul Poporului, ca autoritate publică autonomă și independentă față de orice altă autoritate publică, a fost desemnată instituție națională pentru promovarea și protecția drepturilor omului, în sensul stabilit prin Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite (ONU) nr. 48/134 din 20 decembrie 1993, prin care au fost adoptate Principiile de la Paris.

Totodată, **în cadrul instituției Avocatul Poporului a fost înființat un nou domeniu de activitate, Domeniul privind apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului**, structură coordonată de **Avocatul Copilului**, adjunct al Avocatului Poporului, numit pe o durată de 5 ani de către Birourile Permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, la propunerea Avocatului Poporului, cu avizul comisiilor juridice ale celor două Camere ale Parlamentului.

Adoptarea Legii nr. 9/2018 a fost motivată de:

- evoluția problematicii protecției și promovării drepturilor copilului în România și mutarea centrului de interes de pe asigurarea unor condiții mai bune de viață și îngrijire a copiilor din sistemul de protecție specială, către abordarea generală a problematicii drepturilor copiilor, în ansamblul său;

- transpunerea în legislația națională a Principiilor promovate de Convenția ONU cu privire la drepturile copilului a impus alinierea României la cele mai importante standarde în materie, inclusiv din perspectiva unui cadru legal care să favorizeze participarea copiilor la procesul de luare a deciziilor care îi privesc și care să asigure mecanisme eficiente care să garanteze respectarea drepturilor acestora;

- necesitatea unei structuri independente care să ofere o viziune de ansamblu, obiectivă, asupra modului în care instituțiile, autoritățile sau profesioniștii înțeleg să se implice și să respecte drepturile copilului;

- necesitatea creării unei structuri independente care să devină o voce a copiilor și a unui mecanism căruia aceștia să îi poată adresa direct cereri sau sesizări;

- recomandările de țară făcute de Comitetul ONU după examinarea raportului periodic de țară în anul 2009, printre care *revizuirea statutului și eficienței instituției Avocatul Poporului în domeniul promovării și protecției drepturilor copilului, luând în considerare și criteriile prevăzute în Principiile de la Paris*;

- Recomandarea 14 a Comitetului ONU, prin care România este încurajată să promoveze o nouă structură care *să poată duce la îndeplinire mandatul într-un mod eficient și semnificativ, în special în ceea ce privește capacitatea sa de a primi și de a examina plângeri de la/sau în numele copiilor legate de violarea drepturilor acestora*;

- una dintre măsurile incluse în Programul de Guvernare 2017-2020 la capitolul Investiția în copii – Investiția în viitor, vizează înființarea instituției Avocatul Copilului.

Avocatul Copilului, sub coordonarea Avocatului Poporului, acționează în scopul promovării și protejării drepturilor copiilor în vârstă de până la 18 ani, susține și încurajează respectarea și promovarea drepturilor copiilor, în condițiile Legii nr. 35/1997, republicată, ale Convenției ONU privind drepturile copilului, la care România este parte din 1990, ale Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, și ale Legii nr. 286/2009, Noul Cod Penal, privind răspunderea penală a minorilor.

În ceea ce privește resursa umană necesară pentru a se asigura funcționalitatea Domeniului privind apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului, Legea nr. 9/2018

prevede încadrarea unui număr de 18 posturi la acest domeniu, atât în teritoriu cât și la nivel central.

În prezent, la nivel central, în cadrul Avocatului Copilului își desfășoară activitatea un colectiv format din 3 consilieri și doi experți, care gestionează activitatea curentă de audiențe, sesizări din oficiu, petiții, anchete și alte lucrări specifice domeniului.

În teritoriu, au fost ocupate următoarele posturi:

- consilier 1 post – la Biroul Teritorial Alba-Iulia;
- expert 2 posturi – la Biroul Teritorial Cluj;
- expert 1 post – la Biroul Teritorial Constanța;
- expert 1 post – la Biroul Teritorial Iași;
- consilier 1 post – la Biroul Teritorial Suceava;
- expert 1 post – la Biroul Teritorial Brașov;
- expert 1 post - la Biroul Teritorial Timișoara
- expert 1 post - la Biroul Teritorial Galați

Pentru celelalte birouri teritoriale ale instituției Avocatul Poporului, problematica specifică Avocatului Copilului este gestionată, deocamdată, de către experții și consilierii din cadrul acestor birouri.

În perioada aprilie 2018 – 15 iunie 2020, de la înființarea Avocatului Copilului, au fost înregistrate 1259 petiții, 894 de sesizări din oficiu (54 cazuri moarte nenaturală, 228 cazuri abuz, 612 cazuri cu alt obiect), au fost efectuate 243 anchete, au fost emise 137 Recomandări, au avut loc 274 activități de mediatizare a activității instituției, și 66 participări la dezbateri, conferințe, simpozioane, având ca tematică promovarea și respectarea drepturilor copiilor.

De asemenea, au fost efectuate **10 vizite de monitorizare** în centre de plasament pentru copii și spitale de psihiatrie, desfășurate împreună cu reprezentanții Mecanismului Național de Prevenire, din cadrul instituției Avocatul Poporului.

Cazuistica specifică petițiilor adresate Avocatului Copilului se referă cu precădere nerespectarea dreptului la viață și la integritate fizică și psihică, a dreptului la învățătură, a dreptului la ocrotirea sănătății, a protecției copiilor și a tinerilor și a protecției persoanelor cu handicap, prevăzute de art. 22, art. 32, art. 34, art. 49 și art. 50 din Constituție.

Petițiile și sesizările din oficiu au vizat, în principal: solicitarea de informații privind încredințarea copilului unuia dintre părinți, drepturile și obligațiile părinților divorțați față de copiii minori rezultați din căsătorie, nemulțumirile unuia dintre părinți față de conținutul unor hotărâri judecătorești prin care minorul era încredințat celuilalt părinte, fenomenul alienării parentale, comportamentul inadecvat al cadrelor didactice față de elevi, precum și condițiile din instituțiile de tip rezidențial, exercitarea formelor de violență verbală și fizică asupra minorilor în unitățile de învățământ, în centrele de protecție de tip rezidențial sau în instituții medicale decese ale unor copii nou-născuți în instituții medicale, copii care au suferit accidente la locuri de joacă aflate pe domeniul public, transcrierea certificatelor de naștere emise de autoritățile altor state, obținerea documentelor de călătorie pentru minori, posibilitățile legale de acordarea a unor forme de ajutor pentru creșterea copilului, acordarea pensiei de urmaș.

Totodată, au fost elaborate **2 Rapoarte speciale:**

- **Raportul special privind respectarea drepturilor copiilor în România**, elaborat în parteneriat cu Organizația Salvați Copiii, analizând următoarele teme principale: supraviețuirea și sănătatea copilului; protecția împotriva oricăror forme de violență; accesul echitabil la educație de calitate; justiția pentru minori; combaterea sărăciei din familiile și comunitățile în care copiii trăiesc; creșterea calității serviciilor sociale garantate copiilor; integrarea socio-educatională a copiilor romi, a copiilor cu dizabilități, a copiilor migranți și a copiilor cu părinți plecați în străinătate; finanțarea serviciilor sociale din fonduri publice și rolul și funcțiile instituției Avocatul Poporului și ale Avocatului Copilului.

Raportul poate fi vizualizat accesând link-ul http://www.avpoporului.ro/rapoarte-speciale/2019/raport_special_2019_2.pdf.

- **Raportul special privind rezultatul investigațiilor făcute de către Avocatul Poporului în legătură cu prescrierea substanțelor psihotrope pentru copiii din centrele de tip rezidențial.**

Urmare a difuzării pe postul de televiziune ProTv, în cadrul emisiunii România, te iubesc! a reportajului **Copilărie sub anestezie**, în care se prezenta situația a „mii de copii din centre de plasament care sunt sedați fără să aibă probleme psihice”, dar și a scrisorii deschise publicate de Centrul de Resurse Juridice, intitulată *Eșecul Guvernului de a-și ocroti copiii*, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, demarând, prin mijloacele procedurale specifice, **acțiuni de investigare la nivelul tuturor celor 47 de direcții generale de asistență socială și protecția copilului**, care dețin în structura lor, servicii de tip rezidențial sau rețele de asistenți maternali, unde pot fi plasați copii cu măsură de protecție specială așa cum prevede Legea nr. 272/2004, republicată.

Ulterior primirii, prelucrării și centralizării datelor furnizate de instituțiile din teritoriu, au fost inițiate demersurile privind verificarea acestora în teren, **fiind efectuate 14 anchete**.

Rezultatul acestor demersuri, constatările și recomandările emise au fost cuprinse în Raportul Special sus-menționat, ce poate fi vizualizat accesând link-ul http://www.avpoporului.ro/rapoarte-speciale/2019/raport_special_2019_1.pdf

Nu în ultimul rând, menționăm faptul că Avocatul Copilului, prin reprezentanții săi, a susținut activități de promovare a drepturilor copilului și rolului domeniului de activitate pe întreg teritoriul țării, sens în care **au fost organizate întâlniri cu cadrele didactice, dar și cu copiii, în unități de învățământ preșcolar, primar, gimnazial, liceal, dar și în instituții de tip rezidențial**.

Totodată, **au fost susținute prelegeri în școli, fiind abordate teme precum riscurile consumului de droguri și al produselor din tutun, absentism, drepturile copiilor de etnie romă, situația copiilor cu părinți plecați la munca în străinătate, fenomenul bullying** etc.

În exercitarea mandatului său, Avocatul Copilului a organizat mai multe evenimente, dintre care amintim:

- Consultarea Avocatului Copilului cu Board-ul Copiilor, conferința de presă și semnarea Memorandumului de Înțelegere dintre Avocatul Poporului și UNICEF România (14.01.2020);

- Eveniment organizat în data de 19 noiembrie 2019, pentru prezentarea concluziilor și recomandărilor Raportului privind respectarea drepturilor copilului în România, o inițiativă comună a instituției Avocatului Poporului și a Organizației Salvați Copiii.

- Organizarea, în data de 28 mai 2020, a webinarului cu tema Avocatul Poporului - Garant al respectării și promovării drepturilor copilului, eveniment susținut de reprezentanții Domeniului Apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului pentru a marca Ziua Internațională a Copilului. Au fost dezbătute următoarele aspecte:

- ✓ Prezentarea activității Domeniului privind apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului – Avocatul Copilului, de la înființare și până în prezent, fiind evidențiate o serie de date statistice, monitorizarea drepturilor copilului în contextul pandemiei COVID-19, restrângerea dreptului la învățatură pe durata stării de urgență, desfășurarea examenelor de evaluare națională și bacalaureat, demersuri întreprinse la nivelul instituției;
- ✓ Prezentarea unui portofoliu cazuistic al acestui domeniu – trei cazuri relevante, soluționate cu succes de către reprezentanții instituției Avocatul Poporului-Domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului;
- ✓ Limitări și oportunități în monitorizarea respectării și promovării drepturilor copilului, provocări actuale în stimularea apariției unui cadru inovativ în această materie, fiind dezbătute aspecte ce țin de suspendarea deplasărilor/anchetelor la nivelul instituției Avocatul Poporului în contextul pandemiei COVID-19; identificarea unor modalități alternative pentru a menține legătura cu minorii; necesitatea intensificării utilizării platformelor online și creării unei pagini de Facebook destinată comunicării cu minorii; reluarea acțiunilor de mediatizare a atribuțiilor Avocatului Copilului și de colaborare cu structurile formale ale elevilor; limitarea procesului de monitorizare

eficiență a respectării și promovării drepturilor copilului de către reprezentanții domeniului Avocatul Copilului; reprezentarea minorului – necesitatea armonizarea cadrului legal, prin corelarea dispozițiilor art. 15 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 35/1997 cu prevederile Codului de procedură penală și Codului de procedură civilă și includerea Avocatului Poporului în categoria reprezentanților legali ai minorului.

- În perioada următoare, Avocatul Copilului va semna un Acord de parteneriat cu **Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil** referitor la derularea Proiectului „Răspuns coordonat în cazurile de abuz și neglijare a copilului prin intermediul unui set minim de date: de la planificare la aplicare ”CAN-MDS II”. Proiectul este co-finanțat de Uniunea Europeană și se referă la necesitatea unui sistem național de raportare și urmărire a cazurilor de copii abuzați sau supuși riscului de abuz.

Dintre cele mai semnificative implicări și participări la evenimente ale reprezentanților domeniului Avocatului Copilului menționăm:

- În data de 14-15 mai 2018, Avocatul Copilului, a participat la emisiunea *Serviciul de noapte* de la Radio România Actualități, în cadrul emisiunii fiind dezbătute următoarele subiecte: înființarea Avocatului copilului - adoptarea Legii nr. 9/2018, cadrul de funcționare, completarea numărului de posturi la sediul central și în teritoriu; contextul în care s-a înființat domeniul de activitate (cine se ocupa până acum de problemele copilului, care sunt cele mai întâlnite probleme în privința protecției copilului, situația actuală a respectării drepturilor copilului), și răspunsuri punctuale la întrebările ascultătorilor emisiunii;

- În data de 9 octombrie 2018 a avut loc, la **Ambasada Franței**, o întâlnire între Ambasadorul Franței și Avocatul Copilului. Întâlnirea a vizat analizarea oportunității unei colaborări între Ambasada Franței și instituția Avocatul Poporului în ceea ce privește promovarea drepturilor copilului;

- Participare la conferința internațională *Vreau Acasă*, organizată în perioada 11-14 octombrie 2018 la Baia Mare de către Consiliul Tinerilor Instituționalizați (structura națională de reprezentare a copiilor și a tinerilor abandonati din România) în cadrul căreia au fost abordate subiecte precum deprinderile de viață independentă, politici de incluziune socială a tinerilor care au părăsit sistemul de protecție specială sau care sunt în procesul de părăsire a sistemului, politici naționale privind post-instituționalizarea tinerilor;

- Participare la evenimentul *GALA SOS SATELE COPIILOR - de 25 de ani în România*. În 23 octombrie 2018, la **Ateneul Român**, a fost organizat evenimentul aniversar al SOS Satele Copiilor, ce a reunit peste 700 de invitați, printre care viceprim-ministrul pentru implementarea parteneriatelor strategice din România, ambasadori și reprezentanți ai ambasadelor Austriei, Danemarcei, Olandei, Marii Britanii, Franței, autorități din domeniul protecției drepturilor copilului și alte instituții publice și din sectorul neguvernamental, companii private și ambasadori onorifici, susținători ai organizației;

- Participare, în data de 24 noiembrie 2018, la *Forumul Copiilor și Tinerilor*, organizat de Federația ONG-urilor pentru Copil (FONPC), cu susținerea Institutului Polonez, Ambasadei Poloniei, Ambasadei Franței, Institutului Francez, Ambasadei Elveției, Delegației Wallonie-Bruxelles, eveniment care a avut loc la Palatul Parlamentului;

- Participarea Avocatului Copilului la conferința *Suntem cu toții responsabili să acționăm împotriva maltratării copiilor în familie*, desfășurată la **Institutul Francez din București** în data de 20 noiembrie 2018. Subiectele abordate în cadrul conferinței au cuprins o tematică variată, de la modalități de identificare și anunțare a cazurilor de maltratare a copiilor până la strategii de prevenire și diminuare a violenței exercitate asupra copiilor;

- Participare la **Conferința Națională Independență! Reușesc!** (8.06.2018) organizată de Asociația Națională pentru Copii și Adulți cu Autism din România (ANCAAR), Universitatea „Spiru Haret” – Facultatea de Psihologie și Științele Educației și Consiliul Național al Dizabilității din România;

- Participare la **Seminarul franco-român** în materie de familie și protecția minorilor și Protecția Copilului - mize legislative și cooperare inter-internațională, organizat de

Ministerul Afacerilor Externe și al Dezvoltării Internaționale din Franța, Federația Organizațiilor Non-guvernamentale pentru Copil, Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (21.06.2018);

- **Conferința Internațională: Participarea Copiilor în procesul de luare a deciziilor ce îi privesc** (06-07.05.2019), eveniment care a făcut parte din proiectul *Ambasador Junior la Uniunea Europeană*, demarat de UNICEF în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe în anul 2018 și Autoritatea Națională pentru Drepturile Copilului și Adopției;

- Participarea unui reprezentant din cadrul domeniului la **Gala UNICEF România**, în data de 06.05.2019;

- Participare la **Conferința anuală a drepturilor omului Drepturile copilului în contextul provocărilor actuale** (10.12.2019), organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Comisia pentru Drepturile Omului, Culte și Problemele Minorităților Naționale a Camerei Deputaților, Comisia pentru Drepturile Omului, Egalitate de Șanse Culte și Minorități a Senatului și Organizația Salvați Copiii;

- Participare la **Forumul Național Anti-bullying**, eveniment organizat în perioada 11-13 decembrie 2019, la Palatul Parlamentului de către Asociația Telefonul Copilului și dedicat dezbaterilor privind politicile publice pentru combaterea acestui fenomen în rândul copiilor;

- În data de 10 decembrie 2019, a avut loc Conferința Anuală a Drepturilor Omului **Drepturile Copilului în contextul provocărilor actuale**, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului, în parteneriat cu Comisia pentru Drepturile Omului, Culte și Problemele Minorităților Naționale a Camerei Deputaților, Comisia pentru Drepturile Omului, Egalitate de Șanse, Culte și Minorități a Senatului și Organizația Salvați Copiii, eveniment ce a marcat **30 ani de la adoptarea Convenției Internaționale privind Drepturile Copilului**;

- **Workshop-ul Aplicarea la nivelul Uniunii Europene a Cartei Drepturilor Fundamentale** (25-26 februarie 2020), eveniment organizat de Agenția pentru Drepturile Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) – Viena, Austria.

- **Webinarul** cu tema *Dialog franco-român. Solidaritate în vremuri de pandemie*, organizat de către Ambasada Franței în România și Institutul Francez din România, în parteneriat cu Colegiul Național al Asistenților Sociali (24.06.2020);

Plecând de la cazuri individuale ori de la situații mediatizate privind posibila încălcare a unor drepturi constituționale, reprezentanții Avocatului Copilului au demarat acțiuni la nivel național, dintre care menționăm:

Referitor la **acordarea burselor școlare elevilor de către autoritățile administrației publice locale**, am decis să demarăm procesul de elaborare a unui *raport special tematic privind accesul la educație*, în care este inclusă și secțiunea respectării în unitățile administrativ-teritoriale din România a obligației de acordare a burselor școlare de performanță, merit, studiu și ajutor social pentru elevii din învățământul preuniversitar, obligație prevăzută de art. 82 din Legea educației naționale nr. 1/2011.

În acest sens, au fost sesizate toate Instituțiile Prefectului din țară, Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Afacerilor Interne, instituții cu rol de monitorizare a aplicării și respectării legii în teritoriu, consacrat de art. 253 lit. a) din Codul administrativ, cărora le-am solicitat furnizarea unor situații statistice care să cuprindă tabelul unităților administrativ-teritoriale din județ, alături de mențiunea dacă acordă sau nu burse de performanță, merit, studiu și ajutor social, precum și cuantumul lunar al acestora motivele neacordării, dacă au existat situații în care bursa de ajutor social/medicală nu s-a cumulat cu bursa de performanță, cu bursa de merit sau cu bursa de studiu (situație aferentă anului școlar 2019-2020).

De asemenea, am solicitat unităților administrativ-teritoriale să ne prezinte cea mai recentă Hotărâre de Consiliu Local prin care au fost aprobate numărul și cuantumul burselor, conform art. 82 alin. (2) din Legea nr. 1/2011. Acest raport special se află în curs de elaborare.

În ceea ce privește **situația grupurilor sanitare ale unităților de învățământ din mediul rural**, potrivit informațiilor apărute în spațiul public, un număr de 1460 de școli din țară au grupurile sanitare în curte.

Prin Hotărârea nr. 363/2019 privind repartizarea unor sume din transferuri din bugetul de stat către bugete locale, prevăzute în bugetul Ministerului Educației Naționale, pentru finanțarea în anul 2019 a unor cheltuieli de capital ale unităților de învățământ preuniversitar de stat se aprobă repartizarea sumei de 64.900 mii lei din transferuri din bugetul de stat către bugetele locale, prevăzută în bugetul Ministerului Educației Naționale pe anul 2019, pentru finanțarea unor lucrări de amenajare a unor grupuri sanitare și asigurarea cu utilități a acestora la 858 de unități de învățământ preuniversitar de stat.

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și au fost solicitate informații Ministerului Educației Naționale, Ministerului Finanțelor Publice, dar și Inspectoratelor Școlare din cele 39 de județe cuprinse în Hotărârea Guvernului nr. 363/2019. Astfel că:

► **Ministerul Finanțelor Publice (MFP)** ne-a comunicat că Ministerul Educației, prin intermediul inspectoratelor școlare județene, transferă sumele alocate către bugetele locale; până la data de 8 august 2019, în solicitările de deschidere de credite transmise Ministerului Finanțelor Publice de către Ministerul Educației Naționale nu s-au identificat mențiuni referitoare la această destinație de cheltuieli.

► **Ministerul Educației Naționale (MEN):**

- **autoritățile locale sunt administratorii clădirilor în care își desfășoară activitatea unitățile de învățământ preuniversitar de stat**, revenindu-le obligația de a lua toate măsurile pentru ca activitatea educativă să se desfășoare în bune condiții, prin edificarea, modernizarea, reabilitarea și dotarea imobilelor;

- în ultimii ani, **multe unități de învățământ nu au primit autorizație sanitară de funcționare din cauza lipsei apei potabile și a accesului direct al elevilor la folosirea acesteia sau din cauza lipsei grupului sanitar** (minim latrină);

- pentru remedierea acestor aspecte, **MEN a semnat un Protocol de colaborare cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP)**; astfel, au fost cuprinse la finanțare în diferite programe (PNDL I și II, PNDR, POR, finanțare de la autoritățile locale) unități de învățământ care au beneficiat de lucrări investiționale;

- MEN are în vedere ca, **până în anul 2020, toate unitățile de învățământ să fie autorizate sanitar**;

- în anul 2017, funcționau 2219 unități de învățământ preuniversitar cu grupuri sanitare în curte, fără apă curentă sau canalizare; 730 dintre acestea au fost cuprinse în diferite programe gestionate de MDRAP, MFE sau MEN, astfel că **în 2018 au rămas 1489 unități de învățământ cu grupuri neconforme**;

- în luna martie 2019, prin grija inspectoratelor școlare județene, au fost verificate cele 1489 unități de învățământ și s-a constatat că pentru unele dintre acestea s-au remediat neconformitățile prin asigurarea fondurilor necesare pentru realizarea investițiilor din diferite programe gestionate de MEN, MDRAP MFE sau din bugetul autorităților locale; pentru celelalte s-au identificat diferite soluții: fie asigurarea fondurilor necesare din bugetul MEN, fie restrângerea activității structurii educaționale ca urmare a scăderii drastice a numărului de elevi și a condițiilor neconforme ale imobilului și mutarea procesului de învățământ la unitatea cu personalitate juridică ce asigură desfășurarea procesului de învățământ în condiții optime;

- **fondurile alocate prin H.G. nr. 363/2019 din bugetul Ministerului Educației Naționale în vederea aducerii grupurilor sanitare la standardele în vigoare pentru obținerea autorizației sanitare de funcționare, vin în completarea sumelor alocate de la bugetul local**; astfel, autoritățile locale au obligația de a-și actualiza bugetele locale cu sumele aferente, astfel încât să poată demara procedurile de amenajare a grupurilor sanitare la unitățile de învățământ beneficiare;

- procedura privind achiziția lucrărilor de investiții, încheierea și derularea contractului sunt în sarcina autorităților locale; antreprenorii vor lua măsurile necesare pentru ca spațiul în care se desfășoară lucrările să fie bine delimitat de cel în care se desfășoară activitatea didactică, astfel încât să nu fie puse în pericol sănătatea și siguranța copiilor și cadrelor didactice;

- **sumele prevăzute de H.G. nr. 363/2019 se vor putea transfera de către inspectoratele școlare la solicitarea autorităților locale, pe baza documentelor**

justificative emise de către executantul lucrării (recepție parțială/recepție la finalizarea lucrărilor, situații de plată și factură fiscală);

- **în anul 2019 vor continua lucrările începute în anii trecuți la unitățile de învățământ preuniversitar cuprinse în programele derulate** prin Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și Ministerul Fondurilor Europene.

► **Inspectoratele Școlare Județene (ISJ)**

- sumele prevăzute de H.G. nr. 363/2019 nu au fost transferate deoarece acest lucru se va face doar la solicitarea autorităților locale, pe baza documentelor justificative emise de către executantul lucrării (ISJ Alba, ISJ Mureș, ISJ Argeș, ISJ Bacău, ISJ Vâlcea, ISJ Dâmbovița, ISJ Covasna);

- au fost informate unitățile de învățământ beneficiare și/sau autoritățile locale cu privire la alocarea sumelor prevăzute de H.G. nr. 363/2019, precum și cu privire la faptul că sumele vor putea fi transferate de către inspectoratele școlare la solicitarea autorităților locale, pe baza documentelor justificative, însă, până la data transmiterii răspunsului către instituția Avocatul Poporului nu au fost înregistrate încă solicitări în acest sens (ISJ Suceava, ISJ Olt, ISJ Călărași, ISJ Gorj, ISJ Dolj, ISJ Brașov, ISJ Bistrița-Năsăud);

- sumele nu au fost transferate pentru că autoritățile încă nu au formulat cereri însoțite de documente justificative, însă **procesul a fost demarat, fiind în diferite stadii**: demararea procedurilor de achiziție și contractare a lucrărilor, procedura de proiectare tehnică, lucrări în desfășurare (ISJ Cluj, ISJ Caraș-Severin, ISJ Sălaj, ISJ Mehedinți, ISJ Constanța, ISJ Sibiu, ISJ Timiș, ISJ Satu Mare, ISJ Giurgiu, ISJT ulcea, ISJ, Ialomița, ISJ Hunedoara);

- unele unități de învățământ deja au solicitat transferarea sumelor (ISJ Galați și ISJ Neamț), iar ISJ Botoșani a solicitat MEN deschiderea de credite în suma de 4.807 mii în vederea transferării acestora către bugetele locale.

Cu privire la **situația locurilor de joacă** din parcuri sau a celor special amenajate în alte locații, analizând prezentările din mass-media, observăm că, în ultimii ani au avut loc mai multe accidentări la locurile de joacă, soldate cu rănirea gravă a unor copii, accidentări cauzate de starea de degradare a unor locuri de joacă, aspect cauzat fie de uzura fizică a instalațiilor, fie de acte de vandalism (bănci rupte, leagăne cu lanțuri desprinse, noroi, gunoaie etc.). Pentru a ne asigura că dreptul copiilor de a-și petrece timpul în aer liber într-un mediu sigur, curat și primitor este respectat, au fost transmise adrese primăriilor celor 6 sectoare ale Capitalei, prin care am solicitat informații privitoare la operațiunile de verificare a stării tehnice, recondiționare, igienizare, pază la nivelul locurilor de joacă. Sesizarea se află în curs de soluționare.

De asemenea, ne-am implicat în problematica privind **creșterea constantă a numărului de cazuri de rujeolă confirmate pe teritoriul României**, întrucât în contextul evoluției epidemiei de SARS-Cov-2, nu trebuie neglijată necesitatea ca autoritățile să întreprindă măsuri și în direcția prevenirii și combaterii virusului rujeolic.

În acest sens, au fost transmise adrese Direcțiilor de Sănătate Publică din toate județele țării și din Municipiul București prin care au fost solicitate informații privind cazurile confirmate din județele în cauza precum și măsurile adoptate de autorități (în curs de soluționare). A fost transmisă o scrisoare ministrului sănătății, pentru a-i supune atenției necesitatea acordării de asistență psihologică pentru cadrele medicale aflate în prima linie de luptă cu noul coronavirus care se confruntă la locul de muncă cu o serie de lipsuri și disfuncționalități. De asemenea, scrisori similare au fost transmise și către Grupul de Comunicare Strategică, privitor la necesitatea acordării de asistență psihologică medicilor, dar și persoanelor întoarse din zone roșii și plasate în carantină.

În colaborare cu Mecanismul Național de Prevenire, au fost transmise adrese către toate direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului, pentru a solicita să ni se comunice măsurile adoptate pentru prevenirea și managementul situației generate de pandemia de COVID-19 în serviciile sociale, pentru respectarea drepturilor beneficiarilor, dar și cele ale personalului, precum și informații cu privire la evoluția situației în centrele rezidențiale

În Colaborare cu Domeniul privind drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale, ne-am adresat Agenției Naționale pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului București cu privire la **victimele violentei domestice**, dat fiind faptul că, *în urma măsurilor de izolare socială impuse împotriva răspândirii noului coronavirus, victimele sunt forțate să stea în izolare alături de agresorul lor și ar putea deveni victimele ascunse/indirecte ale pandemiei*. În multe cazuri de violență în familie, copiii sunt atât martori, cât și victime directe ale abuzului din partea părinților.

Astfel, au fost solicitate informații privitoare la structurile și serviciile specializate acordate victimelor violenței domestice și s-a recomandat o mediatizare mai intensă în această perioadă a posibilităților de accesare a acestor servicii de către potențialele victime.

De asemenea, ne-am sesizat cu privire la situațiile în care, părinții, având în vedere natura sectoarelor în care își desfășoară activitatea, precum și starea de urgență decretată la nivel național, se află în **imposibilitatea îngrijirii și supravegherii copiilor pe perioada programului de lucru, care, de foarte multe ori este prelungit, în contextul Pandemiei COVID-19.**

Deși prin Legea nr. 19/2020 privind acordarea unor zile libere părinților pentru supravegherea copiilor, în situația închiderii temporare a unităților de învățământ, Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României și Decretul nr. 240/2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României prevedeau ca aceste dispoziții nu se aplica unor categorii de personal (sector medical, armata, politie etc).

În acest sens, Avocatul Poporului a solicitat Ministrului Muncii și Protecției Sociale **identificarea unei soluții pentru familiile monoparentale sau cele în care ambii părinți își desfășoară activitatea în sectoare exceptate de la aplicarea prevederilor Legii nr. 19/2020 privind acordarea unor zile libere părinților pentru supravegherea copiilor, în situația închiderii temporare a unităților de învățământ.**

În urma acestor demersuri, Ministerul Muncii și Protecției Sociale ne-a comunicat că a luat act de propunerile formulate de instituția Avocatul Poporului, urmând ca acestea să fie discutate în cadrul procedurilor de elaborare a proiectelor de acte normative, potrivit legislației în vigoare;

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/2020 a fost modificată Legea nr. 19/2020 astfel că **pentru personalul care nu poate beneficia de zilele libere acordate în condițiile Legii nr. 19/2020 se prevede acordarea unor stimulente financiare la același nivel cu indemnizația prevăzută pentru perioada zilelor libere.**

Având în vedere instituirea stării de urgență pe teritoriul României, cauzată de evoluția situației epidemiologice internaționale determinată de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, care **vizează interesul public general și care constituie o situație excepțională, ce impune măsuri speciale**, pe durata acesteia, conform Decretului nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, precum și prin Decretul nr. 240/2020 privind prelungirea acestei stări, **a fost restrâns exercițiul unor drepturi, printre care și dreptul la învățatură** Avocatul Copilului a solicitat Ministerului Educației și Cercetării să clarifice mai multe aspecte privind interpretarea și aplicarea **Ordinului nr. 4135/21.04.2020** privind aprobarea Instrucțiunii pentru creșterea și/sau întărirea capacității sistemului de învățământ preuniversitar prin învățare on-line, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 331 din data de 23 aprilie 2020.

Comunicatul se află pe site-ul instituției și poate fi consultat la http://www.avpoporului.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=517&Itemid=63&lang=ro-ro.

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu (atât la nivel central, cât și teritorial) în urma informațiilor difuzate în presă, dar și prin petițiile adresate, în care se relatează faptul că, la nivelul întregii țări, un număr însemnat de elevi, dar și cadre didactice nu ar avea acces la instrumente digitale sau internet astfel că sunt în imposibilitatea de a frecventa cursurile

on-line, devenite obligatorii, fiindu-le încălcate drepturile prevăzute de art. 16, art. 32 și art. 49 din Constituție, respectiv egalitatea în drepturi, dreptul la învățătură și protecția copiilor și a tinerilor.

Ca urmare a acestui fapt, am transmis adrese către Inspectoratul Școlar al Municipiului București și către toate inspectoratele școlare județene din țară pentru a solicita o serie de informații ce urmează să fie centralizate și eventual inserate sub forma unui raport. Sesizarea din oficiu se află în curs de soluționare.

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu privitor la cele prezentate într-o investigație jurnalistică (Dela0.ro), privitoare la cazuri în care, deși victimele au fost minori cu vârste cuprinse între 10 și 15 ani, instanța de judecată a schimbat încadrarea faptelor din „viol” în „act sexual cu minor”, motivate de lipsa „probelor directe”, respective urmele de violență fizică și apreciind că victimele au consimțit raportul sexual.

În acest sens, ne-am adresat *Consiliului Superior al Magistraturii*, pentru a solicita să ni se comunice rezultatul verificărilor efectuate și *Institutului Național al Magistraturii*, pentru a solicita ca, în activitatea de pregătire a magistraților să se acorde o atenție sporită problematicii abuzurilor sexuale asupra minorilor.

În plus, am solicitat *Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție* să ne comunice datele statistice deținute privitor la infracțiunile contra libertății și integrității sexuale cu victime minori, pentru perioada 2015-2020, precum și un punct de vedere referitor la oportunitatea introducerii în Codul penal a unor dispoziții privitoare la lipsa discernământului minorilor victime ale infracțiunilor, similare celor prevăzute pentru minorii care comit fapte penale.

Nu în ultimul rând, instituția Avocatul Poporului și-a exprimat disponibilitatea de a colabora și a participa la eventuale proiecte comune cu cele trei instituții mai sus menționate, privitor la identificarea și sancționarea infracțiunilor contra minorilor.

Câteva exemple din cazuistica Avocatului Copilului:

1. Dosar nr. 11759/2018

Temei de drept: art. 22 și art. 49 din Constituție, privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică și protecția copiilor și a tinerilor.

Obiect: Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în cazul unui minor în vârstă de 11 ani, rămas blocat într-un gard metalic de pe terenul de sport din parcul Luceafărului din Călărași. Conform precizărilor scrise și a regulilor afișate la intrarea pe teren, acesta era destinat practicării activităților sportive de către copii cu vârstă mai mică de 14 ani. Incidentul s-a produs prin rotirea bruscă a copilului, în încercarea de a opri mingea ce ieșise în afara spațiului de joc, moment în care i-a fost străpuns craniul de o bucată metalică din gard. Copilul a fost transportat la un spital din București, suferind o intervenție chirurgicală pentru îndepărtarea obiectului metalic, ce a străpuns craniul cu câțiva centimetri.

Demersuri: am solicitat informații la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Călărași și la Primăria Municipiului Călărași. Reprezentanții Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului au efectuat verificări cu privire la producerea incidentului, au efectuat o anchetă socială la domiciliul minorului, fiind constatate condiții optime din punct de vedere financiar-locativ și relații pozitive între membrii familiei. Concluzia specialiștilor a fost aceea că incidentul nu s-a produs ca urmare a neglijării minorului de către părinți. În consecință, **au fost notificate toate autoritățile locale din județ asupra necesității întreținerii corespunzătoare a spațiilor de joacă și a zonelor frecventate de copii.**

Reprezentanții primăriei au apreciat că se confirmă o culpă exclusivă a părinților în afectarea integrității fizice a minorului, care a avut o atitudine necorespunzătoare utilizării spațiului cu destinație specifică și a ignorat cu rea-credință atât regulile de conduită pe care avea obligația să le respecte în perimetrul delimitat de gard, cât și avertismentele precizate pe panoul de la intrare.

Rezultat: Conform art. 53 alin. (3) din Legea nr. 272/2004, republicată, autoritățile publice au obligația să asigure, potrivit atribuțiilor care le revin, locuri de joacă suficiente și adecvate pentru copii, în mod special în situația zonelor intens populate, obligație neîndeplinită de către Primăria Municipiului Călărași, și ținând cont de faptul că accidentarea copilului a avut loc drept urmare a condițiilor impropriei și amenajărilor inadecvate ale locului respectiv (având ca destinație desfășurarea activităților sportive), **a fost emisă Recomandarea nr. 50/2018**, adresată conducerii primarului Municipiului Călărași, constând în:

- întocmirea unui plan de măsuri privind respectarea normelor legale și a standardelor europene de siguranță și securitate ale instalațiilor, împrejmuirilor terenurilor și ale echipamentelor destinate utilizării de către copii în locurile publice, de pe raza de competență teritorială.

- planificarea privind verificarea periodică a instalațiilor, împrejmuirilor terenurilor și echipamentelor din locurile publice destinate desfășurării activităților de joacă și sportive ale copiilor, de pe raza de competență teritorială.

- actualizarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a spațiilor de joacă situate pe domeniul public al Municipiului, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

2. Dosar nr. 12684/2018

Temei de drept: art. 22, art. 34 și art. 49 din Constituție, privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, dreptul la ocrotirea sănătății și protecția copiilor și a tinerilor.

Obiect: Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în cazul unei adolescente în vârstă de 14 ani care a decedat, căzând de la o înălțime de aproximativ 7 metri, de pe un stâlp de electricitate (accident petrecut în jurul orei 03.00 dimineața).

Demersuri: am sesizat Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița și Serviciul de Asistență Socială din cadrul Primăriei comunei Hulubești, județul Dâmbovița.

Analizând răspunsurile autorităților sesizate, de pe raza localității unde s-a petrecut tragedia, s-au desprins următoarele concluzii:

Părinții copiilor implicați în acest incident grav nu au respectat prevederile legale ale art. 5 alin. (2); art. 36 alin. (1), (2) și art. 37 din Legea nr. 272/2004, republicată;

Reprezentanții Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița nu au respectat prevederile legale ale art. 5 alin. (3), (4); art. 35 alin. (3); art. 41 alin. (1), (2), (3) din Legea nr. 272/2004, republicată, în raport cu gravitatea faptelor (respectiv decesul adolescentei la locul de joacă alături de alți copii, incident produs în jurul orei 03.00 dimineața prin electrocutare și cădere de pe un stâlp de electricitate)

Rezultat: A fost emisă **Recomandarea nr. 51/2018**, adresată conducerii Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, privind:

- efectuarea demersurilor legale în cazul copiilor ce se aflau împreună cu victima în momentul producerii incidentului grav ce a condus la decesul acesteia, prin includerea, atât a copiilor, cât și a părinților acestora, în programe specifice de consiliere juridică, socială, parentală și psihologică, derulate în cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului;

- dispunerea unor măsuri în vederea monitorizării respectării obligațiilor și îndatoririlor părintești, de către părinții copiilor prezenți la producerea incidentului grav, pentru o perioadă de minim 3 luni, și transmiterea raportului de monitorizare.

3. Dosar nr. 17408/2018

Temei de drept: art. 22, art. 34 și art. 49 din Constituție, privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, dreptul la ocrotirea sănătății și protecția copiilor și a tinerilor.

Obiect: Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în cazul a doi copii nou-născuți, care au fost infectați în maternitate, la câteva zile după naștere, cu stafilococ auriu. Mama unuia dintre copii s-a reîntors cu bebelușul la spital la cinci zile după naștere, acesta având corpul plin de răni.

Demersuri: sesizarea Spitalului Județean de Urgență „Constantin Opreș” Baia Mare și sesizarea Direcției de Sănătate Publică Maramureș.

Prin adresele de răspuns am fost informați cu privire la faptul că spitalul a luat toate măsurile medicale, administrative și organizatorice în ceea ce privește cele două cazuri de infecție tegumentară neonatală. Cei doi copii au fost externati vindecați și unitatea a luat măsuri de prevenire a infecției. Cazurile au fost notificate Direcției de Sănătate Publică Maramureș în cadrul sistemului de supraveghere epidemiologică de rutină, însă, conform precizărilor din adresă, intervenția acestora nu a fost necesară.

Serviciul de Prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale din cadrul spitalului ne-a transmis măsurile dispuse ca urmare a celor două cazuri semnalate, respectiv recoltarea de probe de sanitație, de pe suprafețe și tegumente, de la personalul medical ce a intrat în contact cu cei doi copii nou-născuți, precum și de la mamele acestora.

Rezultatele exudatelor nazale și faringiene ale personalului medical și auxiliar de la nivelul secțiilor au arătat **14 rezultate pozitive**, constând în infecții cu stafilococ auriu, în timp ce rezultatele exudatelor nazale și faringiene ale celor două mame au fost negative.

Tuturor persoanelor depistate pozitiv (angajați ai Spitalului) li s-a administrat tratament medical de specialitate

Rezultat: ambele cazuri au fost declarate și raportate la Direcția de Sănătate Publică Maramureș ca infecții asociate asistenței medicale. Nu s-au înregistrat alte cazuri la nivelul Secției de Neonatologie din spital, iar măsurile de curățenie și dezinfecție s-au amplificat, atât la nivelul secției cât și al echipamentelor și instrumentarului folosit.

A fost emisă Recomandarea nr. 61/2018, adresată conducerii Spitalului Județean de Urgență „Constantin Opreș” Baia Mare, constând în:

- dispunerea unor măsuri în vederea elaborării și implementării unei proceduri pentru supravegherea și controlul infecțiilor nosocomiale prin intensificarea operațiunilor de dezinfecție, dezinfecție și deratizare și a respectării normelor igienico-sanitare, prevăzute de Ordinul Ministerului Sănătății Nr. 1101/2016 privind aprobarea Normelor de supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale în unitățile sanitare;

- dispunerea de măsuri în vederea instituirii unei proceduri referitoare la efectuarea periodică a analizelor medicale pentru angajați și purtarea echipamentului specific de protecție de către aceștia în cadrul activităților desfășurate.

4. **Dosar nr. 13255/2019 – sesizare din oficiu** după apariția articolului intitulat *Anchetă la IPJ Galați. Polițiști bănuți de neglijență în cazul unei minore abuzate*

Temei de drept: art. 22 și art. 49 din Constituție privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, dreptul la ocrotirea sănătății, protecția copiilor și a tinerilor.

Obiect: Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în cazul unei minore instituționalizate într-un centru aparținând Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați, care a fost ignorată de către doi reprezentanți ai Poliției deși a fost depistată pe stradă fiind rănită, părănd confuză și deplasându-se cu greutate, existând suspiciunea că aceasta ar fi fost victima unui abuz sexual.

Demersuri: efectuarea unei anchete la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați și la Inspectoratul de Poliție Județean Galați, întrucât exista suspiciunea de viol asupra minorei, care a fost transportată la Spitalul Clinic de Urgență Galați și supusă unei intervenții chirurgicale. Minora a rămas internată aproximativ o săptămână și i s-a efectuat examenul de expertiză medico-legală. În continuarea demersurilor și în vederea obținerii informațiilor referitoare la stabilirea circumstanțelor producerii incidentului, precum și a confirmării sau a infirmării suspiciunii de abuz sexual, au fost întreprinse demersuri la Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Apostol Andrei” - Serviciul de Medicină Legală și Parchetul de pe lângă Judecătoria Galați.

În ceea ce privește neimplicarea agenților de poliție, aceștia au fost cercetați și li se impută comiterea unor fapte ce pot constitui abateri disciplinare, prevăzute de art. 57 lit. (b) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare, și de H.G. nr. 725/2015 pentru stabilirea normelor de aplicare a cap. IV din Legea nr.

360/2002, neglijența manifestată în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau a dispozițiilor primite de la șefii ierarhici sau de la autoritățile anume abilitate de lege.

Prin adresele de răspuns am fost informați cu privire la faptul că cercetarea disciplinară a celor doi angajați ai Inspectoratului de Poliție Județean Galați a fost sistată până la soluționarea plângerii penale înregistrate pe numele acestora

Rezultat: A fost emisă **Recomandarea nr. 89/2019**, adresată conducerii Inspectoratului de Poliție Județean Galați, în vederea dispunerii unor măsuri pentru elaborarea și implementarea unor proceduri în planul de pregătire profesională continuă a aspectelor legate de asistarea și protecția persoanelor rănite sau aflate într-o stare de nevoie, prevăzute de legislația în vigoare.

5. **Dosar nr. 462/2019 – copil decedat în fosa septică la Iași**

Temei de drept: art. 49, art. 47 și art. 16 din Constituție, privind protecția copiilor și tinerilor, dreptul la un nivel de trai decent și principiul egalității în drepturi

Obiect: Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a dispus efectuarea de demersuri la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași și Inspectoratul Școlar Județean Iași, în vederea verificării informațiilor apărute în materialul de presă *Tragedie: un copil a murit în fosa școlii, « asigurată » cu un buștean !*, apărut în ediția online a cotidianului Ziarul de Iași din 16.04.2019.

Demersuri: Biroul Teritorial Iași s-a adresat Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași și Inspectoratului Școlar Județean Iași.

Rezultat: urmare demersurilor întreprinse pe lângă cele două autorități, ne-au fost comunicate următoarele aspecte: minorul a ajuns în curtea unității de învățământ în jurul orei 09.00 și a participat la o activitate (plantarea de pomi) în cadrul programului «Școala altfel». La ora 11.30, în contextul verificării prezenței copiilor, s-a constatat dispariția minorului, acesta fiind ulterior găsit în fosa școlii, drept pentru care învățătoarea a sunat de urgență la salvare. Imediat după semnalarea incidentului, o echipă de inspectori din cadrul ISJ Iași s-a deplasat la unitatea de învățământ. În cadrul ședinței Consiliului de administrație din data de 16.04.2019, ISJ Iași a hotărât **demiterea directorului Școlii Profesionale Buda, întrucât nu au fost asigurate condițiile de securitate pentru elevi în spațiul școlii.**

Totodată, Consiliul de administrație al unității de învățământ a efectuat o serie de verificări, iar la finalizarea acestora, a decis **sanționarea coordonatorului structurii Școala Primară Buda cu avertisment scris și înlocuirea acestuia din funcția deținută.**

Conform art. 280 alin. (4) din Legea 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare, a fost constituită **o comisie de cercetare a abaterilor prezumate**, care a formulat o serie de recomandări pentru Consiliul de administrație al unității de învățământ. În realizarea recomandărilor, conducerea **Școlii Profesionale Brăești (care are în structură și alte unități școlare, precum Școala Gimnazială Cristești, Școala Primară Albești și Școala Primară Buda)**, a efectuat verificări ale instalațiilor tehnice de pe raza unităților de învățământ, a reorganizat Consiliul de administrație, fiind distribuite membrilor sarcini clare în vederea monitorizării activităților din structurile arondate, a fost emisă Procedura PO-CEAC-11 privind accesul persoanelor străine în unitate și au fost efectuate informări către Consiliul Local Brăești cu privire la necesitatea construirii grupurilor sanitare interioare.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași s-a autosesizat cu privire la caz din presa locală, efectuând o vizită la domiciliul familiei împreună cu Serviciul Public de Asistență Socială Brăești, unde s-au purtat discuții cu părinții și bunicii paterni ai minorului. De asemenea, a avut loc o întrevedere cu medicul de familie, iar ulterior familia s-a întâlnit cu psihologul din cadrul DGASPC Iași (fiind realizată evaluarea stării psihonoționale a copiilor și a atașamentului acestora față de părinți). În urma evaluării realizate și din documentele depuse la dosar, DGASPC Iași a constatat **nu au existat suspiciuni privind neglijarea stării de sănătate a copiilor.**

Totodată, părinții au fost consiliați cu privire la asumarea corespunzătoare a responsabilităților parentale, asigurarea în continuare a frecventării cursurilor școlare, supravegherea permanentă, igienizarea locuinței și includerea într-un program de planificare

familială (aspect cu care au fost de acord ambii părinți), **pentru prevenirea separării copiilor de familie.**

6. Sesizare din oficiu nr. 546/5027/2019 – elevă agresată de profesor

Temei de drept: art. 49 și art. 22 din Constituție, privind protecția copiilor și a tinerilor și dreptul la viață și la integritate fizică și psihică

Obiect: În luna martie a anului 2019, a fost mediatizată situația profesorului de sport, ■■■■■, de la Școala Generală „Enea Grapini” Șanț, județul Bistrița-Năsăud care ar fi agresat o elevă în timpul orelor de curs. Prin Sentința nr. ■■■■■.2019, pronunțată în dosarul nr. ■■■■■/2018, rămasă definitivă, Judecătoria Năsăud l-a condamnat pe ■■■■■ la 4 luni de închisoare, a amânat aplicarea pedepsei închisorii pe un termen de supraveghere de 2 ani de la data rămânerii definitive a hotărârii și l-a obligat să presteze 30 de ore de muncă în folosul comunității.

Demersuri: În exercitarea dreptului conferit Avocatului Poporului prin art. 15 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 35/1997, republicată, respectiv **de a reprezenta în fața instanței de judecată minorul** atunci când acesta a fost victimă a violenței sau abuzului, în cadrul dosarului penal nr. ■■■■■/2019 (înregistrat pe rolul Judecătoriei Năsăud, pentru termenul de judecată din data 12 decembrie 2019), au fost depuse Note scrise prin care s-a solicitat instanței aplicarea unei pedepse complementare inculpatului, conform art. 55 coroborat cu art. 66 din Codul penal constând în interzicerea exercitării dreptului de a ocupa funcția, de a exercita profesia sau meseria ori de a desfășura activitatea de care s-a folosit pentru săvârșirea infracțiunii, iar în subsidiar, conform art. 111 din Codul penal, aplicarea măsurii de siguranță constând în interzicerea exercitării profesiei de cadru didactic de către inculpatul ■■■■■.

Rezultat: Dosarul se află în curs de soluționare.

7. Sesizare din oficiu în cazul „Sorina” -

Temei de drept: art. 16 alin. (1) și art. 14 lit. g) din Legea nr. 35/1997, republicată

Obiect: Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în privința aspectelor prezentate în mass-media, referitoare la circumstanțele preluării minorei Sorina S. de la asistenta maternală profesionistă la familia adoptatoare din Statele Unite ale Americii.

Mass-media a prezentat pe larg cazul, sub aspectul măsurilor de protecție specială luate în situația fetei, prin plasarea la asistentul maternal profesionist, demersurile familiei adoptive pentru preluarea copilului din familia de plasament, dar mai ales a modului în care autoritățile statului au acționat pentru punerea în aplicare a hotărârii judecătorești de încuviințare a adopției. Referitor la situația minorei, opinia publică a fost împărțită, susținând fie familia asistentei maternale, fie familia adoptatoare, însă reacțiile publice cele mai puternice au fost exprimate în momentul intervenției procurorului de caz care a luat fetița cu forța de la domiciliul asistentului maternal, împreună cu mai mulți agenți de la forțele speciale. Din imaginile difuzate, fetița se opunea din răspuțeri și plângea, însă procurorul nu a cedat și au urcat-o într-o mașină, însoțită de asistent social și psiholog, urmând a o prezenta la IML. Toate acestea au determinat o reacție de indignare în opinia publică, culminând cu proteste de stradă atât în orașul Baia de Aramă cât și în municipiul Craiova.

Demersuri: Avocatul Poporului a dispus efectuarea unor anchete la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Mehedinți, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj și la Primăria orașului Baia de Aramă.

Concluziile anchetelor au menționat următoarele:

1. **Referitor la situația familiei biologice** - condițiile materiale sunt necorespunzătoare și se remarcă neasumarea responsabilității creșterii copilului de către familia biologică;

2. **Lipsa unor servicii sociale adecvate la nivelul unităților administrative teritoriale (primării), care poate constitui o problemă de sistem:**

- slaba implicare a autorităților publice locale de la domiciliul mamei, precum și lipsa personalului specializat în domeniul asistenței sociale, care nu dispunea de servicii sociale pentru copii, deși responsabilitatea în ceea ce privește aplicarea măsurilor de prevenție a situației copiilor aflați în situație de risc social revine în sarcina acestora ;

- inexistența la nivelul Primăriei orașului Baia de Aramă (domiciliul asistentei maternale și a minorei) a unui compartiment de asistență socială, cu personal calificat angajat (cu atribuții de asistență socială), la care se adaugă superficialitatea evaluării situației minorei prin serviciile sociale ale Primăriei orașului Baia de Aramă, având în vedere că informațiile din documente erau incomplete, lacunare, fără a realiza o evaluare completă a situației minorei.

3. Neîndeplinirea obligațiilor de către asistentul maternal:

- neîndeplinirea de către asistentul maternal a obligațiilor stabilite în contractul de servicii (copilul nu fost stimulat corespunzător dezvoltării și atingerii potențialului maxim):

- copilul a fost prezentat la medicul de familie doar în cazul unor afecțiuni acute, care nu puteau fi gestionate la domiciliu, și nu a beneficiat de intervenția specializată a unui logoped ori a unui psiholog pentru problemele comportamentale;

- existența unui ușor regres în dezvoltarea neuropsihică a copilului;

- evoluția sinuoasă în dezvoltarea cognitivă a minorei cu deficiențe majore între inteligența fluidă și cea cristalizată, având ca o posibilă cauză o insuficientă stimulare în perioada timpurie a dezvoltării (0-2 ani), tulburări de pronunție, vocabular sărăcăcios.

- lipsa de pregătire a copilului pentru adopție de către asistentul maternal, care nu a permis realizarea întâlnirilor copilului cu potențialii adoptatori; aceasta a păstrat în mod ilegal copilul, după revocarea măsurii plasamentului, retragerea atestatului de AMP și stabilirea adopției; a încălcat dreptul copilului la o viață de familie, refuzând atât să o adopte, cât și să-și îndeplinească atribuțiile profesionale care îi reveneau conform fișei postului și legislației aplicabile; asistenta maternală nu a colaborat cu reprezentanții DGASPC Mehedinti;

- atitudinea oscilantă în decizia de adoptare a copilului, lipsa de colaborare cu specialiștii DGASPC Mehedinti în desfășurarea procedurii de adopție; împiedicarea familiei adoptatoare și autorităților publice în preluarea copilului de către familia adoptatoare.

4. Reacțiile tardive ale autorităților publice implicate în gestionarea situației minorei

- echipa multidisciplinară nu a acordat o atenție suficientă întocmirii planurilor referitoare la minoră, acestea au fost întocmite cu superficialitate, conținutul rapoartelor fiind aproape identic, managerul de caz al copilului dovedind ineficiență în gestionarea acestei situații;

- demersurile de încetare a plasamentului la AMP au fost tergiversate, fapt care indică tolerarea comportamentului AMP de către DGASPC Mehedinti;

- lipsa de promptitudine a directorului DGASPC Mehedinti și a Comisiei pentru protecția copilului pentru încetarea abuzurilor AMP de natură să împiedice adopția, sesizată de responsabilul de caz;

- neînstituirea măsurii plasamentului de urgență de către Directorul D.G.A.S.P.C. Mehedinti în momentul în care specialiștii din cadrul Compartimentului Adopției și Postadopției au sesizat situația copilului și comportamentul abuziv al AMP, prin dispunerea plasamentului în regim de urgență pentru minoră;

- existența unui schimb intens de documente între autoritățile statului implicate în procedura de adopție a minorei și o reacție ezitantă și tardivă a factorilor de decizie, la informările detaliate ale specialiștilor din cadrul Compartimentului Adopției și Postadopției din cadrul D.G.A.S.P.C. Mehedinti, care nu au dispus măsuri adecvate, clare și ferme care să conducă la detensionarea cu celeritate a situației conflictuale create după începerea procedurii de adopție internațional;

- lipsa unei reacții prompte a autorităților publice competente (ANPDCA, Comisia pentru protecția copilului, DGASPC Mehedinti, organele de urmărire penală), având în vedere că se punea în discuție nerespectarea unei hotărâri judecătorești referitoare la adopția minorei;

5. intervenția necorespunzătoare/brutală a procurorului de caz în preluarea minorei de la fostul asistent maternal, fără utilizarea expertizei specialiștilor prezenți, mai ales a tehnicilor specifice de abordare și comunicare cu un copil aflat într-o astfel de situație.

Rezultat: Avocatul Poporului emis o serie de recomandări către următoarele instituții: Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Consiliul Superior al Magistraturii, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, Consiliul Județean Mehedinti,

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecție a Copilului Mehedinți, Primăria Orașului Baia de Aramă. Recomandările pot fi vizualizate pe site-ul instituției noastre. Menționăm faptul că toate aceste instituții au răspuns recomandărilor Avocatului Poporului.

Recomandarea către Ministerul Muncii și Justiției Sociale

1. Revizuirea actului normativ care reglementează condițiile de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului maternal profesionist, respectiv Hotărârea Guvernului nr. 679/2003, în sensul stabilirii obligativității participării la cursuri de pregătire profesională continuă, cu tematici specifice protecției drepturilor copilului, condiție pentru atestarea, exercitarea profesiei și reatestarea asistenților maternali profesioniști.

2. Disponibilitatea unor măsuri concrete pentru eliminarea deficiențelor din sistemul public de protecție a copilului în materia adopției, mai ales sub aspectul asigurării unui suport emoțional adecvat atât pentru copilul adoptabil cât și pentru asistentul maternal și, eventual familia acestuia, în vederea realizării cu succes a integrării copilului în familia adoptatoare.

3. Supervizarea și monitorizarea activităților din sistemul public de protecție a copilului prin implicarea organismelor societății civile cu activități în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului.

Recomandarea către ANPDCA

Transmiterea către Avocatul Poporului a Rapoartelor trimestriale postadopție pe care această instituție le primește de la autoritatea competentă sau organismul acreditat din statul primitor privind evoluția copilului și a relațiilor acestuia cu familia adoptatoare

Recomandarea către Consiliul Județean Mehedinti – Comisia pentru Protecția Copilului

1. Monitorizarea aplicării măsurii de protecție specială și adoptarea unor soluții clare, ferme, adecvate și urgente pentru prevenirea încălcării drepturilor copilului la o dezvoltare corespunzătoare sub aspect psihosomatic, la echilibru socioafectiv și la viață de familie.

În acest context, menținerea măsurii de plasament a minorei la asistentul maternal și a atestatului asistentului maternal profesionist a fost inadecvată, după ce Comisia pentru protecția drepturilor copilului „a considerat necesară continuarea procesului de potrivire practică, recomandând asistentului maternal să colaboreze cu toți specialiștii DGASPC Mehedinti și persoanele implicate în acest caz și să-și îndeplinească obligațiile privind pregătirea fetei pentru integrarea în familia adoptivă cu respectarea interesului superior al acesteia”.

Recomandări către DGASPC Mehedinti

1. Gestionarea eficientă și cu prioritate a situațiilor care aduc atingere interesului superior al copilului și adoptarea unor măsuri ferme pentru evitarea unor astfel de evenimente;

2. Instruirea asistenților maternali profesioniști (AMP) cu privire la responsabilitățile pe care le au referitor la pregătirea copilului pentru integrarea sa în familia naturală sau, după caz, familia adoptivă, în scopul evitării pe viitor a unor evenimente asemănătoare;

3. Monitorizarea situației copiilor aflați în asistență maternală profesionistă în vederea consilierii acestora cu privire la integrarea în familia naturală sau, după caz, familia adoptivă și întocmirea Planurilor de evaluare cu date concrete referitoare la situațiile minorilor, conforme realității de la data întocmirii lor.

4. Mediatizarea către autoritățile publice locale a responsabilităților pe care acestea le au în ceea ce privește măsurile preventive privind asigurarea prevenirii separării copilului de părinții lui, implicarea comunității locale în procesul de identificare a nevoilor comunității și de soluționare la nivel local a problemelor sociale care privesc copiii, cât și importanța atragerii de specialiști (asistenți sociali, psihologi) în serviciile publice de la nivel local pentru o gestionare eficientă a cazurilor, DGASPC având rol de coordonare a activităților specifice în domeniul protecției copilului;

5. Evaluarea periodică riguroasă a stării de sănătate a tuturor copiilor aflați în plasament la asistenți maternali profesioniști, inclusiv completarea acestei evaluări cu

examene de specialitate și investigații paraclinice care să ateste îndeplinirea de către asistenții maternali a obligațiilor privind supravegherea stării de sănătate a copiilor;

6. Stabilirea unor protocoale de colaborare cu medicii de familie la care sunt înscrși copiii aflați în plasament la asistenți maternali profesioniști, în sensul unei supravegheri mai bune a stării de sănătate a acestor copii, prin efectuarea unor examene medicale periodice în scop preventiv și consilierea asistenților maternali referitor la normele și principiile unei vieți sănătoase.

Recomandări către Primăria Baia de Aramă

1. Organizarea serviciului public/compartimentului de asistență socială în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, cu modificările și completările ulterioare;

2. Atragerea de personal de specialitate (asistent social), urmărind respectarea prevederile legislative în domeniul asistenței sociale cu privire la realizarea activităților specifice și în conformitate cu prevederile Legii nr. 466/2004 privind statutul asistentului social, cu modificările și completările ulterioare.

Recomandarea către Consiliul Superior al Magistraturii

1. Examinarea oportunității și a legalității acțiunii procurorului de caz referitoare la intervenția acestuia în vederea desprinderii minorei din familia asistentei maternale, care trebuia să se comporte cu o totul altă abordare, în sensul utilizării expertizei specialiștilor prezenți, mai ales a tehnicilor specifice de abordare și comunicare cu un copil aflat într-o astfel de situație.

Cazurile sus-menționate reprezintă exemple ale implicării reprezentanților instituției Avocatul Poporului și a angajaților Avocatului Copilului în soluționarea cu profesionalism, seriozitate și promptitudine a solicitărilor primite, dar și a sesizărilor apărute în presă/televiziune și intens mediatizate. În decursul celor doi ani de activitate au fost efectuate demersuri specifice în majoritatea cazurilor apărute în mass-media, însă pentru unele dintre acestea cercetările penale nu au fost finalizate, motiv pentru care au rămas în atenția reprezentanților instituției noastre în stadiul de monitorizare până la finalizarea juridică a situației, urmând să efectuăm verificări în ceea ce privește emiterea unei Recomandări sau, dacă este necesar, stabilirea și efectuarea altor demersuri pentru soluționarea sesizării. În alte cazuri, instanța a decis finalizarea cauzei și în consecință, s-a respectat întocmai hotărârea dispusă, iar în această situație nu mai este necesară emiterea unei Recomandări.

Vă invităm să consultați site-ul instituției Avocatul Poporului, activitatea instituției având caracter public, în acest sens având posibilitatea să parcurgeți Rapoartele anuale privind activitatea pe domenii, și implicit a domeniului și activității Avocatului Copilului. De asemenea, Recomandările emise pot fi consultate la Secțiunea Recomandări, acestea fiind clasificate în funcție de anii în care au fost emise.

Ioan Gânfălean,

Adjunct al Avocatului Poporului,

Avocatul Copilului